

CANADA.

Utgives hvarje torsdag i
Winnipeg, Man.

M. ZILLIACUS, Redaktör.

PRENUMERATIONSPRIS:	
Helt år	\$1.00
Halft år	0.50
Fjerdedels år	0.25
Helt år till Sverige	1.50
Halft år "	0.75
postporto inbegripet.	

Lokallagener önskas i alla svenska samhällen och lemnas god provision.

Korrespondenser, korta och intressanta smottages med tacksmått.

Prenumerationsmedel bör sändas med Post eller Express Money Order eller Registrerad, bref till

CANADA.

Box 642, Winnipeg, Man.
Kontor: Harris Block, Rum no 3.
JOHN E. FÖRSLUND, PUBLISHER.

Tullkommissionen bestående af ministrarne Fielding och Patterson återvände i torsdags förra veckan till Ottawa via St Paul och Chicago. Deras program upptog ursprungligen endast två dagar men på grund af de många deputationer af farmare från olika distrikt, gingo 3½ dagar af för att höra de olika ider och anspraken i fråga om tullstiftningarna. A farmarnes sida framhålls med rätta, att mr Laurier skulle infria de liften, som gjordes före valet den 23 juni i fjor. Å andra sidan påpekas af de närvarande industridärfarna, t. ex. mjölnare och slagtare, att borttagandet af den skyddstill de nu hafva, skulle helt ruinera deras företag. Hvetet skulle ej kunna hålla det goda pris det nyligen haft om ej kvarnagarnas köpte det bästa hvetet för mycket högre priser än exportmännen kunde betala. Svinslagterierna, som först nu börjat taga en liten uppsving, skulle ej kunna köpa levande svin och denna gren af landtushållningen skulle då ut.

Ministrarne åttalade sig ej på något vis, hvarigenom man skulle kunna draga några slutsatser om den förestående förändringen i Canadas tullpolitik. Det enda man kan göra är, att med lugn och ro vänta tills den 11 mars, då centralparlamentet öppnas.

Medan vi vänta på parlamentets öppnande, hafva vi emellertid utsett att få en liten förnyelse af att studera valet i St Boniface, som hålles den 20 i denna månad för att fylla den plats, som blef ledig genom mr Prendergarts afskedstagande. Skollfrågan, den mycket omtuggade men sagliffvade kommer naturligtvis äfven här att bli hufvudfrågan. De konservativa hafva uppställt slagaren Laurzon till sin kandidat. Han är bäst känd som vadhållare, ty det påstås att han förtjente ej mindre än \$7,000 på mr Macdonalds val. För öfrigt är han ej i besittning af någon slags bildning, men har den fördelen att ha erkebiskop Languevins understöd. De liberala hafva valt mr S. A. D. Bertrand till sin standarbarare.

Frågan om landsbygdens och städernas inbördes förhållande i vestra Canada, utgör ämnet för en artikel af Regina Leader och är af ungefär följande innehåll.

Afsigterna med de protektionistiska grundsatserna i Canada är, att grundlagta och omhulda fabriker, som i sin tur skulle hjälpa upp städerna, hvilka återigen i sin tur skulle gagna landsbygden genom att konsumera farmarens produkter. Denna teori synes emellertid vara antin-

gen ett misstag eller har den misslyckats i praktiken, ty våra småstäder äro helt och hållet beroende af den omgifvande bygden. Om landet blir rikt och välmående så dröjer det ej länge innan blomstrande småstäder springa upp, ty dessa utgöra hvad man kan bäst kalla spirorna på den nationella byggnaden. En byggnad kan ega bestånd utan spiror och torp men de senare ej utan den förra. Jordbruk är Canadas hufvudnäring och alla hinder, som läggas i vägen dertill, fördröja nationens utveckling. Protektionisterna bestrida dessa fakta och resultatet visar, att, änskiint millioner dollars användts för invandringens befordran, tillväxten i landets befolkning knappt öfverstiger den naturliga ökningen. Den idén, att städerna äro till för att hjälpa landet, har visat sig ohållbar åtminstone i vestra Canada.

England. En mycket sällsynt present för Dr Nansen förberedes i England. Den består af 40 böcker, alla bundna i blatt, utgifna i England samt handlande om nordpolsexpeditionen. Ingen, som ej tillbragt åtminstone ett år inom polcirkeln, får subscribera.

— "Man är sig sjelf närmast" heter det men i England synes förhållandet något olika. Fonden för Indien närmar sig 300,000 pounds sterling \$1,500,000 och tillväxer dagligen med 10,000 pounds st.

— För ätt fira drottningens jubileum har prinsen af Wales föreslagit en allmän insamling af en "shilling" (25 cents) pr man till förmån för de allmänna sjukhusen i London. 160,000 shillings hafva redan tecknats å Daily Telegraphs lista, som växer med 5,000 shillings om dagen. Andra tidningar mottaga också bidrag.

— En vacker uppsasserska, full af medlidande för de hungerande i Indien, började sälja kyssar för 25 cents stycket, affären gick godt ty hon hade blifvit kyst 87 gånger inom två timmar. Vården förbjöd emellertid kyssningen, ty lokalen blef inom kort proppfull af kysslystna så att ingen kunde få något att dricka.

— Dr Nansen kommer att söka upptäcka sydpolen. Många rika engelsmän hafva lofvat bidraga med utrustningar.

Tyskland. Kejsar Wilhelm kommer att öppna stockholmsutställningen.

— En ny tullag, grundad på protektionistiska principer, är under utarbetande.

— Kejsarens förslag att bygga nya kustskopp samt pålagga nya skatter dertill kommer att möta allvarsamt motstånd i riksdagen.

Ryssland. Flera provinser södra Ryssland befinnas i mycket trängande omständigheter och hungersnöd hotar. Bönderna lefva hufvudsakligen af råttor, samt andra regeringens understöd för att ej svälta ihjel.

— Finland får ej längre begagna sin egen flagga vid officiella flaggningar. En kejsarlig ukas påbjuder, att de ryska färgerna skola begagnas vid dylika tillfällen.

Frankrike. Bland sevärheterna vid expositionen i Paris kommer att finnas mönster af en kolgruva för att illustrera, huru kol framtagas ur jordens sköte.

SKANDINAVISKA NYHETER.

SVERIGE.

Stockholm. Prins Bernadotte är i det närmaste återställd.

— Till kungabalen i Stockholms slott voro 2,000 personer inbjudna förutom i hufvudstaden vistande officerare.

— Aktiebolaget Stora bryggeriet hade i fjol en omsättning af 43,000 hektoliter, men det oaktadt uppgick årets vinst allenast till 2,800 kronor 51 öre.

— Stor donation af principal Grosshandlaren Alfred Collin, hvilken som bekant afled sistlidne nyårsdag, har till sin kontorspersonal testamenterat en summa af 50,000 kronor. Han hade stude under lifstiden visat sina medhjelpare välvilja och omtanke, hvar på också den stortärade gifvan är ett vackert bevis.

— Förkorta kjolarne! I Läkare sällskapets lokal hölls i måndags afton ett möte för att utröna huruvida det bland våra damer fans någon starkare stämning för afkortandet af de nu brukliga långa "promenadkjolarne". Inbjudare till mötet voro flera af hufvudstadens läkare — deribland samtliga dess kvinliga —. Prästeförordningsstyrelse jemte några andra för saken intresserade. Att allmänheten intresserade sig för frågan i större utsträckning än hvad inbjudarna väntat, synes deraf, att lokalen redan en kvart före den utsatta tiden var proppfull och att de damer, som alljämt strömmade till, ej sågo någon möjlighet att komma längre än i dörröppningar och tambur.

Sedan flera talarinnor påpekat oölggenheten af de långa kjolarne, som vore tunga att bära upp och droge med sig gaddamm, hvarige nom de blefvo helsokadliga, antogs följande resolution:

De närvarande gilla införandet af en promenad- och hvardagskjort minst 10 centimeter från marken och utlofa att hvar i sin mån genom sitt exempel och på annat sätt verka dertill, att en sådan dräkt kommer allmän till bruk.

— En större fältmanöver kommer i sommar efter regementsmötes slut att hållas i Dalarne med femte och sjette arméfördelningarna. Manövern kommer troligen att ega rum i trakten mellan Borlänge och Krybo samt att öfvervakas af kommunen.

— Bligge kamrarna hafva den 18 januari haft sina första sammanträden under ordförandeskap af de till riksdagsårens äldste bland kamrarnas medlemmar, i Första kamraren höfmarsskalken P. Reuterswärd och i Andra kamraren riksgäldfullmäktigen Johan Johansson i Norrskog. Dessa helsade i korta anföranden kamrarnes ledamöter välkomna till riksdagsarbetet. Ordförandena för de till konungen afsända deputationer, hvilka skulle begära talmän och vice talmän, meddelade vid deputationernas återkomst att konungen till innehafvare af dessa platser utsett för Första kamraren kammarherren greve Gustaf Sparre och förre kaptenen C. E. Casparsson, för Andra kamraren landhögstingen greve Robert De la Gardie och hemmansägaren A. P. Danielson.

Engelholm. Till hvem samlade han. En äldrig enkeman söder om Engelholm, som dog för kort tid sedan, hade under sin lifstid ej annat krogen det nödvändigaste, och hur han kunnat hålla lifvet uppe, är för närmast boende en gåta. Efter hans död funnos i trasor på loftet 1,100 kr.; derjemte hade han i närgränsande sparbank cirka 8,900 kronor.

Falun. De rika skogssockarna i Dalarne. — Eldfaldens socken har medgifvits rätt att af dess skogsmedelsfond, vid 1896 års slut uppgående till 6,156,699 kr., använda en

million till aktieutskning i det bolag som visar sig vara innehafvare af koncession å järnvägsanläggning i den af kommunen Brägasatta kyrkoby och derifrån till Rotha by.

— En stark karl. M. A. Andersson i Siljansås hade häromdagen en kraftprofsföreläsning i sockenstugan. Han tog en sjutumsspek i sin hand, och med ett enda slag med handen dref han den genom en tvämsplanka, hvilken dertill varskodd med en järnplåt, och spiken räckte fram en tum på undre sidan! Sju sådana spikar slog han alla igenom. Ingen torde ha vågat åtaga sig att ens med en hammare kunna gifva ett så starkt slag. Plankbiten gick sedan omkring i laget och beskådades med häpnad.

Göteborg. Förmodadt skeppsbrott. Göteborgsångaren "Cito", som afgick hit från Newcastle, den 6 jan., hade ännu icke den 19 afhört. Det råder dertill intet tvifvel att ångaren gått förlorad med man och allt. "Cito", som var lastad med gaskol och i hvarvarande bolag försäkrad för 140,000 kr, hade en besättning af 16 man förutom kaptenen, hr A. N. Grundén. Ångaren mätte 1,187 gross tons, 848 netto, och byggdes i Rostock 1881. Den tillhörde ångfartygsaktiebolaget Viking i Göteborg.

Hernösand. Misshandel af skolbarn. Konföroden A. Ekelund har å tjänstens vägnar uttagit stämning å folkskolläraren M. Tennman vid Sandö skola för misshandel af disponenten Lewerentz son. Dessutom hafva de 9 skolrådsledamöter som försatt T. ur tjänstgöring stämt denne för misshandel af skolbarn i allmänhet, skrifves från Hernösand.

Jönköping. Kejsarsnitt, en ganska svår operation, utfördes den 17 jan. för första gången å Jönköpings lasarett på en hustru från Sjöby socken, af lasarettläkaren A. W. Thoren.

— Ett barn med tvenne tummar å hvarje hand föddes för någon tid sedan i Adelsö socken. De öfverflödiga tummarna ha nu borttagits å Jönköpings lasarett.

Karlskrona. Dödsbringande salut. Enligt meddelande från sjöförsvarsdepartementet har chefen å korvetten "Balder" den 21 jan. rapporterat att matroserna vid 3:de matroskompaniet 113. Fredriksson och 120 Johansson genom olyckshändelse omkommit i Alexandria. Enligt "Karlskrona Veckoblad" skall olyckan hafva skett under saluterling från korvetten med anledning af konungens födelsedag. Ett af skotten klickade och då en ny patron skulle insättas i stället för den gamla exploderade den sistnämde vid uttagandet, hvarvid kanonen sprängdes sönder, med den påföljd, att de nämnda matroserna, som stodo närmast, blefvo dödade. Flera andra lärta hafva blifvit sårad. De omkomne, som voro omkring 20 år gamla, voro hemmahörande i Karlskrona.

Luleå. Ett saltsyredrama i Luleå. Under uppkommen ordvexling tilldelade bromsaren Broden den 11 jan. f. d. handlanden Ruth tre slag i hufvudet med ett krus, innehållande saltsyra, med sådan styrka att kruset gick sönder, och innehållet göts öfver Ruths ansigte och händer samt i munnen, så att denna blef illa skadad. Gerningsmannen greps och bekände efter något nekande.

— Till fortsättande af norra stambanan från Boden till Kalix ej begär regeringen 1,300,000 kr.

Lysekil. Det dåliga sillsktet. Från Lysekil meddelas: Med garn fångades härom dagen 30 hektoliter sill, som såldes till hvarvarande anjo-visfabrikanter. Det säges, att sillen går på djupare vatten. Försök gjordes att fånga den med vad, men dessa försök misslyckades på grund af stark strömsättning.

Söderköping. En svår olyckshändelse. Den 16 jan. dog på Söderköpings lasarett en 9-årig gosse

son till mjölnaren Fr. Issaksson i Hofmebo, Ringarums socken. Gossen hade blifvit gripen af en quarnvexel och in dragen dertill samt först efter ett par timmars tid kunnat lös göras derifrån. Hans ena lärben var då sönderkrossadt med hål vid hål, ur hvilka de söndriga benpiporna framstooke. Gossen infördes genast till lasarettet i Söderköping, der han krossade ben amputerades strax invid halsen. Döden följde efter några timmar. Trots gossens oerhörda smärta kunde han likväl behålla sansen under det olyckan skedde, och den 4 mil långa vägen till lasarettet. Olyckan skedde i Gällösa quarn, Tryserums socken, strax invid Valdemarsvik.

Piteå. En hjärtslitande tilldragelse timade häromdagen hos en åbofamilj i Ålfs församling, i det inom nämnda familj i dödsfall på en gång inträffade under sorgliga förhållanden, berättar "Norrbottnens Tiden". Mannen hade på morgonen begifvit sig till skogen för att köra ved. Hustrun, som snart väntade att blifva moder, var jemte familjens minderåriga barn ensam hemma, och till närmaste granne var det gallsläkt. Hustrun blef barnsängssjuk och skulle väl, såsom förut vid dylika fall skett, hafva redt sig själf, men denna gång var det icke blott ett, utan — tre barns sinnen skulle se lifvet. Att sköta sig själf och de tre barnen var mer än den stackars kvinnans krafter medgifvo, och då familjelidern på kvällen kom hem, låg hustrun död och omkring henne de tre nyfödda barnen, äfven döda. Förvisso en hjärtslitande syn, som lät ana hvad den ensamma modern fått utstå, innan döden befriaren gjorde slut på hennes kval.

Sundsvall. Vestermark-Romenska mordmålet väntas inom någon tid komma att åter upptagas. Nya uppslag äro funna, och man lär ega så graverande bevisningsmaterial, att förhoppning finnes att få denna invecklade sak utredd.

— Berget öppnar sina skattkammrar. I "Jämtlands Tidning" liest: I Ångersjö kapell i Härjedalens undångömda vrå, som gränsar till Loos finskogar, låra gruvoor af sållsynt valör vara funna. Prover hafva lösbrittits från en af ett ständigt sprippande källsprång blankpolerad grottvägg, nöti i tusental af år i en undångömd skogsvrå, dit knappt människot fot trängt. En vandrare, som förliden sommar taxerade skog i järnvägsstationens syfte, kom att dricka ur källan och fögnades af färgspelet i stenarne, hvilka han girigt bröt lös. Proften lärta utvisa en betydlig procent högre valör än en i tyska kemikaliemarknaden högst begärlig malmstoff, som hittills endast funnits i en grufva på Sneheberg i Sachsen. Ett försöksbotag är redan bildadt för att börja bearbeta fyndet.

Vexjö. Religiös fanatism. Tret tondagsaftonen afled i Tatarvd, Småland, en gammal gumma, "Greta på Dalen". Hon hade några dagar fört på ett läsmöte blifvit antastad och plågad af en person, hvilken ville frälsa henne. Troligtvis har hen därvid blifvit mycket skrämd och hotad med alla helvetets kval, ty hon träffades af ett slagantall under frälsningsförsöken och måste bäras hem samt afled som sagt trettondagsaftonen.

Östersund Brutalt. Millionbolaget T. Owen & Co, som eger cellulosfabriken i Hjärpen, har enligt "Jämtl. T." låtit de arbetare hvilka bo i fabriken kaserner, underteckna ett slags förbindelse, som befullmäktigad fabriken befall att, då en arbetare af en eller annan orsak blir afskedad, genast, utan att behöfva några lagliga medel, kasta ut honom med familj och allt på bar backe. Det återstår nu att se, om en godtycklig arbetschefa försök att om möjligt införa lifegenskap verkligen kan på denna listiga väg omkullkasta svensk lag.